

זהות כגורם מכריע בהטמעת טכנולוגיה בהוראה בקרב מורות מהמגזר החרדי (פוסטר)

עידית אדלר
אוניברסיטת תל אביב
idadler@tauex.tau.ac.il

שירה סופר ויטל
הקריה האקדמית אונו
shira.so@ono.ac.il

יעל סמקה
אוניברסיטת תל אביב
yaelsmeke@mail.tau.ac.il

Identity as a Critical Factor for Integration of Educational Technologies by Teachers of the Ultra-Orthodox Community (poster)

Yael Smeke
Tel Aviv University
yaelsmeke@mail.tau.ac.il

Shira Soffer Vital
Ono Academic College
shira.so@ono.ac.il

Idit Adler
Tel Aviv University
idadler@tauex.tau.ac.il

Abstract

This study examined the contribution of perceptions of identity to the successful integration of educational technologies among teachers of the Ultra-Orthodox community. Six Ultra-Orthodox teachers, two pedagogical coordinators, and a director of a center for pedagogical innovation, participated in this study. We conducted in-depth semi-structured interviews about the extent of participants' use of educational technologies during the COVID-19 period, as well as the challenges and success stories. Interviews were analyzed using content analysis methods. The findings indicate that multiple levels of identity played a significant role in the extent to which teachers integrated technology in their instruction. On the personal level, teacher addressed their personal and professional identity, including their personal identification and values, as a crucial determining factor. At the social level, teachers addressed students' identity, and familial values. They referred to the identity of the educational institutions in which they teach, and their attitudes towards their own values. Last, they emphasized their need to acknowledge their school community's values, which may be different from their own set of beliefs. We found that teachers' ability to endure internal contradictions related to the use of technology alongside the values of Ultra-Orthodox community, as well as their ability to set boundaries for the use of technology, supported effective integration of technology in their instruction. The results emphasize the role of identity as a critical factor for integration of educational technologies among teacher of the Ultra-Orthodox community, and the need to consider aspects of identity and culture in teacher training processes.

Keywords: Identity, professional training, technology, implementation of technology, teaching in the ultra-Orthodox sector.

תקציר

הטמעה מוצלחת של טכנולוגיה בהוראה תלויה בשילוב בין מספר סוגים של ידע: ידע פדגוגי, ידע תוכן, וידע טכנולוגי (Mishra & Kohler, 2006). אף על פי שגם ההקשר מהווה מרכיב חשוב במודל TPACK, הוא לרוב נעדר ממחקרים (Rosenberg & Kohler, 2015). היבט זה מהווה את מוקד המחקר הנוכחי, שבחן תהליכים של הטמעה של טכנולוגיה בהוראה ע"י מורות מהמגזר החרדי בתקופת הקורונה. באופן ספציפי, התמקד המחקר בהיבט של זהות, התהליך של הבנת הפרט ואת הקהילות אליהן הוא משתייך (Handley et.al, 2006). זאת מכיוון שלחברה החרדית בישראל מאפיינים ייחודיים שעשויים להגביר את החשיבות של זהות בהטמעה של טכנולוגיה בהוראה.

במחקר השתתפו שש מורות מהמגזר החרדי המלמדות בבתי ספר ותיכונים דתיים וחרדיים, שתי רכזות פדגוגיות המלוות מורות להטמעת הטכנולוגיה בהוראה, ומנהל מרכז לחדשנות פדגוגית. המשתתפים רואיינו בראיונות עומק חצי מובנים לגבי מידת השימוש בטכנולוגיה בהוראה בתקופת הקורונה, האתגרים שליוו את התהליך והצלחות. ממצאי המחקר נותחו באמצעות ניתוח תוכן.

מהממצאים עולה כי הזהות ברמה האישית, החברתית והקהילתית-התרבותית שיחקו תפקיד משמעותי בתהליך הטמעת הטכנולוגיה בהוראה בתקופת הקורונה. ברמה האישית נמצא כי **לזהות אישית ומקצועית של המורה**, כלומר – לאופן בו הגדירו המורות את התפיסה שלהן, ההשתייכות שלהן לחברה החרדית או לזרמיה השונים, לערכיהן הדתיים, לרקע ולחינוך שקיבלו, ולצורך בשמירת הכללים של החינוך החרדי השמרני, היה תפקיד מכריע בהטמעת הטכנולוגיה בהוראה. ברמה החברתית, המורות התייחסו **לזהות התלמיד ומשפחתו**, ולאופן בו הן תופסות את הערכים עליהם גדלים ומתחנכים ותלמידותיהן. הן התייחסו גם **לזהות המוסד והתייחסותו לזהות הצוות**, כלומר, לערכים הדתיים והזרם החברתי של המוסד החינוכי בה המורות עובדות. המורות הדגישו את הצורך של הכרה בזהותן ובערכיהן ע"י בית הספר בו הן עובדות כמפתח לקידום הטמעת הטכנולוגיה בכיתה. לבסוף המורות התייחסו רבות **לזהות הקהילה ותפיסתה את הטכנולוגיה**: הן הדגישו את הצורך שלהן להבין את זהות הקהילה שבה הן מלמדות, ואת תפיסת הקהילה את השימוש בטכנולוגיה ואת ההשלכות שלה כתנאי לשילוב טכנולוגיה בכיתה. הן הזכירו את הצורך לקבל אישור חברתי מהקהילה שלהן על מנת להטמיע טכנולוגיה בהוראה בכיתה.

נמצאו שני היבטים שסייעו למורות להטמיע ולהשתמש בצורה יעילה בטכנולוגיה בהוראה: יכולת התמודדות והכלה של סתירות פנימיות הנוגעות לצורך או לרצון להשתמש בטכנולוגיה לצד המוסכמות וערכי החברה החרדית; היכולת לשמור על גבולות בעולם משתנה, כלומר, הצבת גבולות ברורים לשימוש בטכנולוגיה בהוראה ובכך למתן את המתח שבין השימוש בטכנולוגיה לבין הערכים הדתיים והתרבותיים של החברה החרדית.

תוצאות המחקר מדגישות את תפקיד הזהות כגורם משפיע על הטמעת טכנולוגיה בהוראה במגזר החרדי, והצורך להתחשב בהיבטים של זהות ותרבות בתהליכי הכשרת מורים לצורך הטמעה יעילה של הטכנולוגיה (Bouche, 2018; Handley et al., 2006).

מילות מפתח: זהות, הכשרה מקצועית, טכנולוגיה, הטמעה של טכנולוגיה, הוראה במגזר החרדי.

מקורות

- Bouche, V. (2018). From Categories to Context: Identity Meaning and Political Engagement. *Social Science Quarterly*, 99(2), 711–727.
- Handley, K., Sturdy, A., Fincham, R., Clark, T., & Adrian R. (2006). Within and beyond communities of practice: Making sense of learning through participation, identity and practice. *Journal of Management Studies*, 43(3), 641–653.
- Mishra, P. (2019). Considering contextual knowledge: The TPACK diagram gets an upgrade. *Journal of Digital Learning in Teachers Education*, 35(2), 76–78.
- Rosenberg, J.M., & Koehler M. J. (2015). Context and Technological Pedagogical Content Knowledge (TPACK): A Systematic Review. *Journal of Research on Technology in Education*, 47(3), 186–210.